

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 321/2568 พนักงานอัยการจังหวัดหล่มสัก
นาย ก.
นาย ป.

โจทก์
โจทก์
ร่วม
จำเลย

ป.อ. มาตรา 136, มาตรา 328, มาตรา 329 (1), มาตรา 329 (2)

การที่จำเลยติดตั้งแผ่นป้ายไว้นิลขนาดใหญ่ มีภาพโจทก์ร่วม ส. และ บ. พร้อมมีข้อความที่หมิ่นประมาทโจทก์ร่วม โดยติดตั้งแผ่นป้ายไว้นิลทั้งสองแผ่นริมถนนสาธารณะสายพิษณุโลก - หล่มสัก ซึ่งมีผู้ใช้เส้นทางสัญจรจำนวนมาก สื่อแสดงให้เห็นว่าจำเลยมีเจตนาที่จะให้บุคคลทั่วไปที่สัญจรไปมาได้พบเห็นข้อความประกอบภาพโจทก์ร่วม และชี้ให้เห็นว่าโจทก์ร่วมกระทำผิดหน้าที่ และยังช่วยเหลือผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งไม่เป็นความจริง พฤติการณ์ดังกล่าว ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต ดิชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ทั้งไม่ใช่ว่าการป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรม เพราะหากจำเลยเห็นว่าการกระทำของโจทก์ร่วมไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมได้ การกระทำของจำเลยจึงไม่เข้าข่ายยกเว้นให้ไม่ต้องรับผิดชอบ ตาม ป.อ. มาตรา 329 (1) (3)

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 58, 136, 326, 328 บวกโทษจำคุกที่รอการลงโทษไว้ในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ 64/2563 ของศาลชั้นต้น เข้ากับโทษของจำเลยในคดีนี้

จำเลยให้การปฏิเสธ แต่รับว่าเป็นบุคคลคนเดียวกับจำเลยในคดีที่โจทก์ขอให้ลงโทษ

ระหว่างพิจารณา นายกฤษณ์ ผู้เสียหาย ยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุเสียหายชื่อเสียงเป็นเงิน 10,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่กระทำความผิดจนถึงวันฟ้อง และนับแต่วันถัดจากวันฟ้องจนกว่าจำเลยจะชำระตามคำพิพากษาให้แก่ผู้ร้อง และยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต

จำเลยให้การในคดีส่วนแพ่งว่า จำเลยมิได้กระทำความผิด ผู้เสียหายไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหายจากจำเลย

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง

โจทก์และโจทก์ร่วมอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษากลับเป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 136, 328 การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณา ซึ่งเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ลงโทษจำคุก 9 เดือน และปรับ 90,000 บาท ทางพิจารณาของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุก 6 เดือน และปรับ 60,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี นับแต่วันที่อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 ให้จำเลยฟังตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ให้ยกคำขอประกันโทษ และให้จำเลยใช้ค่าเสียหาย 500,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับแต่วันทำละเมิด (วันที่ 16 พฤษภาคม 2564) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ร่วม หรืออัตราดอกเบี้ยใหม่ตามที่กระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละ 2 ต่อปี แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ 7.5 ต่อปี ตามที่โจทก์ร่วมขอ ค่าฤชาธรรมเนียมคดีส่วนแพ่งทั้งสองศาลให้เป็นพับ

โจทก์ร่วมและจำเลยฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในชั้นนี้ว่า โจทก์ร่วมดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 เมื่อระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม 2564 ถึงวันที่ 29 กรกฎาคม 2564 จำเลยติดตั้งแผ่นป้ายไวณิลขนาดใหญ่ 2 ป้าย ริมถนนสายพิษณุโลก - หล่มสัก ป้ายที่หนึ่งขนาดความกว้าง 2 เมตร ยาว 10 เมตร มีภาพโจทก์ร่วม นายสันติ และนายสืบศักดิ์ และมีข้อความตัวอักษรภาษาไทยว่า "ร่วมกันต้านผู้ว่าฯ เพชรบูรณ์ ขอให้ ครม. เพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติ ให้เป็นที่ราชพัสดุเพื่อนายทุนร่วม รัฐมนตรี โดยใช้เขาค้อเป็น โมเดล ช่วยให้นักการเมืองที่บุกรุกยึดครองที่ดินป่าสงวนทั้งประเทศถือครองป่าได้ ไม่ผิดกฎหมาย เชิญชวนพี่น้องชาวไทยปกป้องผืนป่า ที่ดินป่าสงวนเป็นของประชาชนทั้งประเทศ" ป้ายที่สองขนาดความกว้าง 1.2 เมตร ยาว 6 เมตร มีภาพโจทก์ร่วม นายสันติ และนายสืบศักดิ์ และมีข้อความตัวอักษรภาษาไทยว่า "ร่วมกันต้านผู้ว่าฯ เพชรบูรณ์ ที่ขอให้ ครม. เปลี่ยนป่าสงวนแห่งชาติเป็นที่ราชพัสดุเพื่อนายทุน

และนักการเมืองใช้เขาถือเป็นโมเดลช่วยนักการเมืองที่บุกรุกป่า ถือครองที่ป่าได้โดยไม่ผิดกฎหมาย เชิญชวนพี่น้องชาวไทยปกป้องผืนป่า ที่ดินป่าสงวนเป็นของประชาชนทั่วประเทศ"

มีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า จำเลยกระทำผิดตามฟ้องหรือไม่ สำหรับความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 136 นั้น เห็นว่า ขณะเกิดเหตุ โจทก์ร่วมดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเจ้าพนักงานมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อข้อความในแผ่นป้ายไว้นิยลระบุว่า...ให้ร่วมกันต้านโจทก์ร่วม ที่จะขอให้ กรม.เปลี่ยนป่าสงวนแห่งชาติเป็นที่ราชพัสดุ เพื่อให้นายทุนและนักการเมืองใช้เขาถือเป็นโมเดลช่วยนักการเมืองที่บุกรุกป่า ถือครองที่ป่าได้โดยไม่ผิดกฎหมาย... อันเป็นการสื่อให้เห็นว่าโจทก์ร่วมไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ดูแลรักษาป่าสงวนแห่งชาติ โดยเอื้อประโยชน์ให้แก่นายทุนและนักการเมืองที่กระทำผิดกฎหมายบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติให้ถือนครองป่าได้โดยไม่ผิดกฎหมาย เช่นนี้ ย่อมทำให้โจทก์ร่วมถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม เป็นที่เกลียดชังของประชาชน และทำให้โจทก์ร่วมได้รับความอับอายเสียหาย การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 136 ส่วนความผิดฐานหมิ่นประมาทโดยการโฆษณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326, 328 นั้น เห็นว่า เมื่อพิจารณาข้อความในแผ่นป้ายไว้นิยลเป็นการกล่าวหาว่าโจทก์ร่วมจะดำเนินการขอให้คณะรัฐมนตรีเปลี่ยนป่าสงวนแห่งชาติเป็นที่ราชพัสดุ เพื่อช่วยเหลือนายทุนและนักการเมืองที่กระทำผิดกฎหมายบุกรุกที่ป่าสงวนแห่งชาติให้ถือนครองป่าต่อไปโดยไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งเท่ากับกล่าวหาว่าโจทก์ร่วมช่วยเหลือผู้กระทำผิดกฎหมายให้ไม่ต้องรับผิดและยังสามารถถือนครองที่ป่าต่อไปโดยไม่ผิดกฎหมาย ซึ่งไม่เป็นความจริง เนื่องจากโจทก์ร่วมเป็นเจ้าพนักงานที่มีหน้าที่ดูแลรักษาป่า และโจทก์ร่วมเพียงแต่ดำเนินการไปตามนโยบายของรัฐบาลในขณะนั้น อันเป็นแนวทางการแก้ปัญหาการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติแนวทางหนึ่งเท่านั้น การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการใส่ความโจทก์ร่วมต่อบุคคลที่สาม โดยจำเลยมีเจตนาที่จะทำให้โจทก์ร่วมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง อันเป็นความผิดฐานหมิ่นประมาทโจทก์ร่วมโดยการโฆษณา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 ส่วนที่จำเลยฎีกาต่อสู่ว่าการกระทำของจำเลยเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต ดิชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ เพื่อความชอบธรรมป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตนตามคลองธรรมตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329 (1) (3) จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดนั้น เห็นว่า การที่จำเลยติดตั้งแผ่นป้ายไว้นิยลขนาดใหญ่ มีภาพโจทก์ร่วม นายสันติ และนายสืบศักดิ์ พร้อมมีข้อความที่หมิ่นประมาทโจทก์ร่วมดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว โดยติดตั้งแผ่นป้ายไว้นิยลทั้งสองแผ่นริมถนนสาธารณะสายพิษณุโลก – หล่มสัก ซึ่งมีผู้ใช้เส้นทางสัญจรจำนวนมาก ส่อแสดงให้เป็นที่ว่าจำเลยมีเจตนาที่จะให้บุคคลทั่วไปที่สัญจร

ไปมาได้พบเห็นข้อความประกอบภาพโจทก์ร่วม และชี้ให้เห็นว่าโจทก์ร่วมกระทำผิดหน้าที่ และยังช่วยเหลือผู้ที่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งไม่เป็นความจริง พฤติการณ์ดังกล่าวของจำเลยเช่นนี้ ไม่อาจถือได้ว่าเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต ดิชมด้วยความเป็นธรรมอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ทั้งไม่ใช้การป้องกันส่วนได้เสียเกี่ยวกับตน ตามคลองธรรม เพราะหากจำเลยเห็นว่าการกระทำของโจทก์ร่วมไม่ชอบด้วยกฎหมาย จำเลยสามารถใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมได้ การกระทำของจำเลยจึงไม่เข้าข้อยกเว้นให้ไม่ต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 329 (1) (3) ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 136, 328 มานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ร่วมและจำเลยว่า จำเลยต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ร่วมหรือไม่ เพียงใด และมีเหตุให้ลงโทษจำคุกจำเลยโดยไม่รอกการลงโทษหรือไม่ เห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังว่าจำเลยกระทำความผิดฐานดูหมิ่นเจ้าพนักงานและหมิ่นประมาทโจทก์ร่วม โดยการโฆษณา อันเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์ร่วม ทำให้โจทก์ร่วมได้รับความเสียหาย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายต่อชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ร่วม ซึ่งการกำหนดค่าสินไหมทดแทนว่าจะพึงใช้เพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 วรรคหนึ่ง เมื่อคำนึงถึงชื่อเสียงและเกียรติคุณของโจทก์ร่วม ประกอบกับพฤติการณ์อันเป็นต้นเหตุแห่งคดีแล้ว ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 กำหนดให้จำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ร่วมเป็นเงิน 500,000 บาท นับว่าเหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งคดีและความร้ายแรงแห่งละเมิดแล้ว เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ทั้งพฤติการณ์แห่งคดีถือว่าไม่ร้ายแรงมากนัก กรณีมีเหตุอันควรปรานี กรณีจึงไม่มีเหตุที่จะลงโทษจำคุกจำเลยโดยไม่รอกการลงโทษ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 รอกการลงโทษจำคุกให้แก่จำเลยมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในคดีส่วนแบ่งชั้นฎีกาให้เป็นพับ

(สุทธิ จันทรสุนทร-สัมพันธ์ บุนนาค-จักรี พงษ์ธา)

-
-
แหล่งที่มา

หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีแดงศาลชั้น ต้น

หมายเหตุ